

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **A. T.**, zast. JUDr. Radanou Pekárkovou, advokátkou, se sídlem Hlinky 142a, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 1. 2008, č. j. 56 Az 166/2007 – 25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni stěžovatelky, advokátce JUDr. Radaně Pekárkové, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 5712 Kč. Tato částka bude jmenované zástupkyni vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhala zrušení shora označeného rozsudku, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 8. 2007, č. j. OAM-466/LE-05-ZA07-2006. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaného bylo rozhodnuto tak, že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelek. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovatelce již jednou poskytnuta individuálním projednáním její věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatelek, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatelky.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad na hmotně-právní postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelkou uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že v průběhu správního řízení i v žalobě objasnila, že opustila zemi původu a podala žádost o udělení azylu v České republice kvůli náboženské

diskriminaci, které byla ona a její rodina vystavena ze strany soukromých osob i veřejných orgánů. Důvody svého pronásledování stěžovatelka spatřuje ve své náboženské orientaci, když vyznává tzv. čistý islám a z tohoto důvodu čelila ona i její rodina diskriminaci nejen ze strany bezpečnostních složek domovského státu, ale i v každodenním životě, když byla napadána svým okolím pro způsob svého oblékání. V žalobě poukazovala na skutečnost, že správní orgán porušil procesní předpis pokud jde o zjišťování skutečného stavu věci, kdy tento stav řádně zjištěn nebyl. Přes tyto námitky se krajský soud s názorem správního orgánu ztotožnil, což stěžovatelka považuje za nesprávné. S ohledem na uvedené navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Brně k novému projednání a rozhodnutí.

Současně požádala o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 14. 3. 2008, č. j. 56 Az 166/2007 - 40, stěžovatelce ustanovil zástupkyni JUDr. Radanu Pekárkovou, advokátku se sídlem v Brně, Hlinky 142a.

Zástupkyně stěžovatelky přípisem ze dne 24. 4. 2008 avizovala doplnění kasační stížnosti s tím, že vzhledem k tomu, že se stěžovatelce nedávno narodilo dítě, žádá o posečkání, a doplnění kasační stížnosti zašle co nejdříve. V doplnění kasační stížnosti ze dne 27. 6. 2008 stěžovatelka poukázala na situaci v Kazachstánu a přiložila listinné materiály, pojednávající o postupech státu vůči příslušníkům tzv. čistého islámu. Namítala, že správní orgán nezjistil dostatečně skutkový stav v zemi původu stěžovatelky.

Žalovaný správní orgán ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak rozsudek Krajského soudu v Brně byly vydány v souladu s právními předpisy. K námitkám uvedeným v kasační stížnosti sdělil, že i nadále zastává názor, že bylo řádně zjištěno, že stěžovatelce nebylo žádným způsobem bráněno ve vyznávání jejího náboženství, ona sama neuvedla žádné skutečnosti svědčící o tom, že by její individuální situace odůvodňovala obavy z pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Správní orgán stejně tak dospěl k závěru, že v případě návratu do vlasti jí nehrozí skutečné nebezpečí vážné újmy z žádného důvodu podle ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu. Ostatně i legální odjezd stěžovatelky ze země původu svědčí tomuto závěru.

Z obsahu správního a soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka do České republiky přicestovala 30. 5. 2006 letadlem. Islám přijala v roce 2003, pravidelně se modlila a chodila „zahalena“. Pro toto se stala terčem ústrků jak v rodině, tak i od jiných lidí. Např. lidé ji předbíhali ve frontě. S ústrky se setkala i u lékařů a zdravotnického personálu, kde se na ni divně dívali. Lékařská péče jí však nikdy odepřena nebyla. Jejího manžela opakovaně kontrolovala policie, manžel byl souzen a amnestován.. Jednou, když se byla ptát na GOVD, co se s manželem děje, tak jí jeden bývalý kolega (stěžovatelka tam dříve pracovala) řekl, že se zbláznila, když chodí zahalena. V roce 2006 se rozhodli, že odjedou, aby měli klid.

Žalovaný správní orgán žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany po provedeném řízení s podrobným odůvodněním zamítl. Shledal, že údajné potíže nelze za azylově relevantní důvod považovat, neboť vztah zdravotnického personálu a jiných občanů ke stěžovatelce nelze vzhledem k míře intenzity uváděných ústrků považovat za akty pronásledování či diskriminace, na základě kterých by v ní mohla vzniknout opodstatněná obava ve smyslu zákona o azylu. Bez významu není ani to, že si stěžovatelka v zemi původu nikdy u žádných kompetentních orgánů nestěžovala. Správní orgán s podrobným odůvodněním obdobně dospěl k závěru, že stěžovatelce nehrozí ani žádné azylově relevantní nebezpečí

pro případ návratu do vlasti a neudělil jí doplňkovou ochranu (dříve institut překážky vycestování).

Krajský soud shledal postup i závěry správního orgánu za odpovídající zákonu a se závěry krajského soudu se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud.

Námítky stěžovatelky uváděné v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodné, a to jak s ohledem na obsah spisu a s ním spojená skutková zjištění, tak i s ohledem na obsah odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu i krajského soudu, kde se oba tyto orgány s relevantními skutečnostmi vypořádaly.

Navíc současně platí, že námitkami obdobného rázu se Nejvyšší správní soud převážně opakovaně již zabýval a vypořádal se s nimi jako nedůvodnými již ve svých dřívějších rozhodnutích.

Nejvyšší správní soud především uvádí, že potíže stěžovatelky, spojované s jejím náboženským vyznáním, a to jak na ulici, tak při poskytování lékařské péče, mají původ v jednání soukromých osob. Stěžovatelkou popisované jednání ze strany bezpečnostních složek v řízení před správním orgánem (její manžel byl opakovaně kontrolován policií) není podřaditelné pod azylově relevantní pronásledování ze strany státních orgánů. Otázkou azylové relevance stěžovatelkou udávaného pronásledování soukromými osobami se Nejvyšší správní soud zabýval obsírně již ve své předchozí judikatuře a je možné odkázat i na judikaturu jiných soudů, s níž se Nejvyšší správní soudu ztotožňuje. Za všechny je třeba zejména jmenovat rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 - 49, či ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48 (www.nssoud.cz), které konstatovaly, že skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu. Zejména je možné odkázat na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 5. 1996, č. j. 6 A 571/94 - 25, s nímž se Nejvyšší správní soud ztotožňuje, který konstatoval, že *je známým jevem v každé zemi, že příslušníci určité rasy, národnosti, náboženského vyznání, sociální skupiny nebo politického přesvědčení se mohou stát u svých spoluobčanů právě pro tyto vlastnosti terčem ústrků, slovních i fyzických útoků, diskriminačních postupů při přístupu ke vzdělání, k výkonu určitých povolání, ba dokonce i přístupu na určitá místa nebo užívání veřejného majetku. Zdrojem takového nepřátelského jednání mohou být nejrůznější negativní lidské vlastnosti, samo o sobě to však není ještě pronásledování ve smyslu ustanovení § 2 zákona č. 498/1990 Sb., o uprchlících, (dnes § 2 odst. 7 zákona o azylu) ani v případě masového výskytu těchto jevů za předpokladu, že nejde o jevy státní mocí buď přímo vyvolané, podporované, státními orgány vědomě trpěné či státní mocí záměrně nedostatečně potlačované. Jestliže však orgány státní moci takové jevy cíleně potírají a čelí jim, nelze mluvit o pronásledování ani tam, kde možnosti státních orgánů nejsou dostatečné a taková opatření nemají trvalý a stoprocentní efekt.*

V posuzované věci není sporu o tom, že stěžovatelka se se svými problémy a žádostí o pomoc neobrátila na příslušné státní orgány ve vlasti a nevyužila tak všech dostupných prostředků, které měla v zemi původu k dispozici. V této souvislosti Nejvyšší správní soud poukazuje na své rozhodnutí ze dne 19. 2. 2004, č. j. 7 Azs 38/2003 - 37, zveřejněné na www.nssoud.cz, v němž dospěl k následujícímu závěru: *Za pronásledování ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., je nutno považovat pouze takové obrožení života či svobody, které je trpěné, podporované či prováděné státní mocí, nikoliv takové negativní jevy, které státní orgány cíleně potírají a čelí jim.* Rovněž v rozhodnutí ze dne 2. 3. 2005, č. j. 4 Azs 271/2004 - 37, publikovaném pod č. 1347/2007 Sb., Nejvyšší správní soud konstatoval, že: *Za pronásledování či odůvodněný strach z něho by ... mohla být pokládána jen taková situace, kdy by ze strany orgánů státní moci docházelo k perzekuci osob pro jejich náboženskou orientaci, popř. k systematickému odmítání poskytovat*

jednotlivcům ochranu před šikanou vyvolanou netolerancí k jejich náboženskému vyznání. O žádný z výše uvedených případů se však v projednávané věci nejedná.

Pokud jde o námitky porušení správního řádu, aniž stěžovatelka jmenovitě uvádí, v čem konkrétně jsou tato porušení spatřována, tyto nejsou způsobilé k bližšímu přezkoumání, jak Nejvyšší správní soud vyjádřil např. ve svém rozsudku ze dne 25. 4. 2006, č. j. 5 Azs 277/2005 - 54, www.nssoud.cz, nebo v rozsudku ze dne 4. 7. 2006, č. j. 4 Azs 387/2005 - 66, www.nssoud.cz. Míří-li stěžovatelka touto námitkou případně i k tomu, že žalovaný správní orgán nedostatečně zjistil skutkový stav, i v tomto směru judikatura Nejvyššího správního soudu poznamenává, že námitky musí být zcela konkrétní. Námitka směřující proti nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu věci, aniž by stěžovatelka jakkoli blíže konkretizovala, které další důkazní prostředky si měl žalovaný v předcházejícím řízení opatřit a k důkazu provést, byla Nejvyšším správním soudem řešena např. v rozhodnutí ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, publikovaném pod č. 312/2004 Sb. NSS, v němž byl vysloven následující závěr: *Pokud stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí pouze námitky obecného charakteru, aniž upřesňuje, které konkrétní důkazy či podklady pro rozhodnutí žalovaného v odůvodnění jeho rozhodnutí chybí, je takové tvrzení bez uvedení konkrétních skutečností nedůvodné. Nejvyšší správní soud vychází z premisy „necht' si každý střeží svá práva“; proto nemůže stěžovatelka v kasační stížnosti úspěšně namítat, že správní orgán či soud v předcházejícím řízení nezjistily důsledně skutečný stav věci, pokud sama neuvádí skutečnosti či důkazy, které pro takové tvrzení svědčí.* Uvedená otázka byla předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu dále také např. v rozhodnutí ze dne 29. 10. 2003, č. j. 4 Azs 4/2003 - 68, publikovaném na www.nssoud.cz, dle něhož: *Pojem odůvodněný strach z pronásledování [§ 12 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu] je neurčitý právní pojem, jehož definici neobsahuje žádný právní předpis. Soud v tomto případě přezkoumává, zda ve vztahu k danému pojmu byla uplatněna zásada materiální pravdy ukládající správnímu orgánu povinnost zjistit přesně a úplně skutečný stav věci a zda na základě takto zjištěného stavu věci správní orgán dle logických pravidel kvalifikovaně rozhodl.* Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud z obsahu správního spisu ověřil, že žalovaný citovanému požadavku bezezbytku dostal a ani krajský soud nepochybil, pokud v tomto směru shledal námitku stěžovatelky nedůvodnou.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatelka žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost nepřijatelnou a podle ustanovení § 104a s. ř. s. ji odmítl.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Ustanovené zástupkyni stěžovatelky náleží v souladu s § 11 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení dále doplňující podání soudu (§ 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu). Za výše uvedené úkony tak náleží zástupkyni stěžovatele odměna ve výši 4200 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky za dva úkony á 300 Kč podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, celkem tedy 4800 Kč. Zástupkyně je plátcem DPH, proto se výše odměny zvyšuje o 19 %, na částku 5712 Kč. Uvedená částka bude

vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.
Náklady právního zastoupení stěžovatelky nese dle ustanovení § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu